

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 2T/149/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712011321
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Mazúch
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2013:5712011321.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin v konaní pred samosudcom Mgr. Miroslavom Mazúchom na hlavnom pojednávaní
02. 05. 2013 v Martine takto

r o z h o d o l :

obžalovaný
F. I., nar. XX. XX. XXXX v I. E. I., trvale bytom I. E.
I., Q.. D. E. Č.. XXX/XX,

r o z h o d o l :

u z n á v a s a z a v i n n é h o , ž e

dňa 19. 04. 2009 okolo 20,00 hod. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch, okres Martin, na X. oddiely v izbe č. XX, chytil zozadu rukami okolo pása odsúdeného X. M., nar. XX. XX. XXXX a dotlačil ho ku stolu, stiahol mu ruky dozadu za chrbát, položil ho na stôl, kde ho proti jeho vôli držal, čomu sa poškodený aktívne bránil, kopal nohami, snažil sa dostať z jeho zovretia, odsúval mu ruky a vyzýval ho, aby ho nechal na pokoji, následne obžalovaný prikázal odsúdenému B. B., nar. XX. XX. XXXX, aby dal poškodenému penis do úst, potom čo to B. B. odmietol, pod tlakom vyhrážok zo strany obžalovaného priložil B. B. poškodenému M. zadnicu na tvár, následne sa poškodenému podarilo vymaniť zo zovretia obžalovaného, vyskočil zo stola a utiekol z izby preč,

t e d a

iného násilím nútil, aby niečo trpel,

č í m s p á c h a l

zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.

z a t o s a o d s u d z u j e

Podľa § 189 ods. 1, § 36 písm. I/, § 38 ods. 5 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. (s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. 11. 2012, č. 428/2012) na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušuje vo výroku o treste rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou z 12. 10. 2010, sp. zn. 5T/5/2010, právoplatný 12. 10. 2010, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov nepodmienečne, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Martin podal 20. 08. 2012 pod sp. zn. 2Pv/313/09 obžalobu na F. I. pre skutok právne posúdený ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm.a/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že 19. 04. 2009 okolo 20,00 hod. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch, na 8. oddieli v izbe č. 10 chytil zozadu rukami okolo pása odsúdeného X. M., E.. XX. XX. XXXX a dotlačil ho ku stolu, stiahol mu ruky dozadu za chrbát, položil ho na stôl, kde ho proti jeho vôli držal, čomu sa poškodený aktívne bránil, kopal nohami, snažil sa dostať z jeho zovretia, odsúval mu ruky a vyzýval ho, aby ho nechal na pokoji, následne prikázal odsúdenému B. B., E.. XX. XX. XXXX, aby dal poškodenému penis do úst, potom čo B. odmietol, pod tlakom vyhrážok zo strany obžalovanému priložil B. poškodenému M. zadnicu na tvár, následne sa poškodenému podarilo vymaniť zo zovretia obžalovaného, vyskočil zo stola a utiekol z izby preč.

Senát Okresného súdu Martin uznesením z 10. 01. 2013, č. k. 2T/149/2012-309 na neverejnom zasadnutí podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. trestnú vec proti obžalovanému stíhanému pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (trestná sadzba 4 až 10 rokov) postúpil na ďalšie konanie samosudcovi najmä z dôvodu, že v obsahu žalovaného skutku podanej obžaloby absentoval opis závažnejšieho spôsobu konania obžalovaným (naplňujúcim ustanovenie ods. 2 písm. a/ § 189 Tr. zák.) a súd preto dospel k záveru, že žalovaný skutok má byť kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. (trestná sadzba 2 až 6 rokov). Uznesenie o postúpení veci bolo doručené 15. 02. 2013 prokurátorovi i obhajcovi a 19. 02. 2013 obžalovanému. Prokurátor ani obžalovaný voči uzneseniu o postúpení veci sťažnosť nepodali. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 23. 02. 2013.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní chcel uzavrieť dohodu o vine a treste. Prokurátor taktiež chcel konať o dohode o vine a treste, avšak iba za podmienky, že skutok uvedený v obžalobe bude kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. za použitia § 138 písm. h/ Tr. zák. Prokurátor mal za to, že konaním obžalovaného došlo k porušeniu dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody, pričom porušenie videl v porušení ustanovenia § 40 písm. h/ zákona podľa ktorého sa odsúdenému zakazuje vykonávať činnosť, ktorou ohrozuje alebo ponizuje ľudskú dôstojnosť. Z týchto dôvodov mal za to, že predmetnú vec má prejednávať senát. Obžalovaný k vyjadreniu prokurátora uviedol, že má záujem konať o dohode o vine a treste, či už k dohode dôjde alebo nedôjde. Prokurátor následne uviedol, že zo strany obžaloby nie je záujem o konanie o dohode o vine a treste. Mal za to, že ak sa obžalovaný priznáva môže urobiť vyhlásenie pred súdom a súd rozhodne len o treste bez vykonania dokazovania.

Prokurátor predniesol obžalobu v súlade s jej písomným vyhotovením. Ďalej uviedol, že obžalovaný sa dopustil skutku závažnejším spôsobom konania, pretože porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 40 písm. h/ zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody. Obhajca sa k obžalobe prokurátora vyjadril tak, že správna kvalifikácia opísaného skutku má byť zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.

Obžalovaný F. I. po zákonom poučení o svojich právach a práve urobiť niektoré z vyhlásení uvedené v ustanovení § 257 ods.1 písm.a/,b/,c Tr. por. vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Na následné uvedené otázky samosudcu či rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, či bol ako obžalovaný poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mu bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa mohol s obhajcom radiť o spôsobe obhajoby, či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., či bol oboznámený s trestnou sadzbou, ktorú zákon ustanovuje za trestný čin - zločin kladený mu za vinu, či sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok, ktorý sa kvalifikuje ako zločin vydierania podľa § 189 ods.

1 Tr. zák. odpovedal spôsobom áno. Prokurátor ponechal prijatie vyhlásenia na zvážení súdu, obhajca navrhol vyhlásenie obžalovaného prijat'. Samosudca následne uznesením podľa § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe prijal a podľa § 257 ods. 8 Tr. por. dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku nevykonával a vykonal dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

K návrhu prokurátora na sprísnenie právnej kvalifikácie žalovaného skutku súd uvádza, že žalovaný skutok uvedený v obžalobe prokurátora neobsahuje opis naplňajúci zákonné znaky porušenia dôležitej povinnosti uloženej obžalovanému podľa zákona (§ 138 písm. h/ Tr. zák.), pričom opis týchto skutkových okolností sa nenachádza ani v opise skutku v uznesení o vznesení obvinenia. Najmä z týchto dôvodov bola vec uznesením senátu vec postúpená samosudcovi. Prokurátor voči uzneseniu o postúpení v zákonnej lehote sťažnosť nepodal, napriek tomu sa na hlavnom pojednávaní opätovne domáhal sprísnenia právnej kvalifikácie a tým podmieňoval konanie o dohode o vine a treste. V týchto súvislostiach je potrebné uviesť, že podľa § 278 ods. 1, 3 Tr. por. súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu a nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe. Z tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že právne posúdenie skutku v obžalobe nie je pre súd záväzné, pričom nezáleží na tom, či skutok chybné posúdila obžaloba, alebo túto skutočnosť odhalili až výsledky dokazovania na hlavnom pojednávaní. Iba v prípade, ak by súd mienil skutok posúdiť prísnejšie ako obžaloba, musel by postupovať podľa ustanovenie § 284 ods. 2 Tr. por. a upozorniť obžalovaného na túto skutočnosť skôr, ako vyhlási dokazovanie za skončené a zároveň musí poskytnúť opäť lehotu na prípravu, ako to obžalovaný alebo jeho obhajca požiadava. V zásade má súd teda možnosť žalovaný skutok posúdiť ako iný trestný čin než aký je v obžalobe uvedený alebo použiť inú trestnú sadzbu, prípadne ho môže posudzovať ako skutok, ktorý by mohol byť posúdený iným orgánom ako priestupok, či previnenie alebo disciplinárne opatrenie. Z obsahu uznesenia o postúpení veci, ktoré bolo doručené stranám jednoznačne vyplývalo, ako mieni súd v súdnom konaní žalovaný skutok právne kvalifikovať (procesný postup podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Súdu tak po primeranom postupe podľa § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/, a h/ Tr. por. a odporúčaní obhajcu a ponechaní na zváženie rozhodnutia prokurátorom nebránilo nič v tom, aby vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe prijal.

Súd konanie obžalovaného právne kvalifikoval ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., pretože obžalovaný iného násilím nútil, aby niečo trpel. Objektom trestného činu vydierania je slobodné rozhodovanie človeka. Objektívna stránka spočíva v tom, že páchatel' neoprávnene núti iného, aby niečo trpel a to násilím alebo hrozbou násillia, alebo inej ťažkej ujmy. Čin je dokonaný uvedeným násilným konaním, resp. uvedenou hrozbou. Nevyžaduje sa aby páchatel' dosiahol svoj zámer. Obžalovaný konal v priamom úmysle.

Konanie obžalovaného nenaplňalo porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona, pretože síce porušil ako odsúdený zákonnú povinnosť nevykonávať činnosť, ktorou ohrozuje alebo ponizuje ľudskú dôstojnosť, ale v prejednávanej veci, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu nešlo zároveň o porušenie dôležitej povinnosti, lebo podľa ustálenej súdnej praxe za porušenie dôležitej povinnosti nemožno mechanicky pokladať každé porušenie predpisu, ale len porušenie takej zákonnej povinnosti, ktorá podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť a má spravidla za následok usmrtenie, alebo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví - teda vážne následky pre život, alebo zdravie (napr. judikát R 11/1964, R 31/1966). Uvedené u obžalovaného nebolo naplnené.

Súd pri úvahách o druhu a výmere trestu vychádzal najmä z ustanovení § 31, § 36, § 37, § 38, § 41 a § 42 Tr. zák. a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. 11. 2012 č. 428/2012. Základná trestná sadzba pri zločine vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. je 2 až 6 rokov. Obžalovanému poľahčovalo, že sa k trestnej činnosti priznal a úprimne ju oľutoval. Súd musel dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby zvyšovať postupom podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. o jednu polovicu a hornú hranicu trestnej sadzby zvýšiť postupom podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. o jednu tretinu na trestnú sadzbu 4 roky až 8 rokov. Obžalovaný bol ako mladistvý pred spáchaním činu (čin z 19.4.2009) odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 25. 05. 2007, sp. zn. 6T/143/2006 pre pokus trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 8 k § 222 ods. 1 Tr. zák., účinného do 1.1.2006, teda zločin podľa § 437 ods. 1 Tr. zák., účinného od 1.1.2006, za čo mu bol podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 2 mesiace. Trest vykonal celý od 17.1.2007 do 17.3.2010. Odsúdenie nie je podľa pripojeného spisu zahladené, návrh o podmieňené prepustenie v tejto veci bol uznesením Okresného súdu Martin z 23.4.2009, sp. zn. 2Pp/31/2009, právoplatným 23.4.2009 zamietnutý a práve počas

výkonu tohto trestu odňatia slobody sa obžalovaný dopustil trestnej činnosti v tejto veci (odsúdenie nie je teda zahladené, § 121 ods.2 Tr. por.). Obžalovaný prejednávany čin spáchal predtým (19.4.2009), ako bol rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou z 12. 10. 2010, sp. zn. 5T/5/2010, právoplatným 12. 10. 2010 uznaný vinným z prečinu výtržníctva v spolupáchateľstve podľa § 20, § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. k trestu 6 mesiacov nepodmienečne, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a trest vykonal od 1.4.2011 do 1.10.2011. Súd preto v tejto veci, s prihliadnutím na priznanie a prejavenu ľútosť obžalovaného uložil obžalovanému súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov. Takto uložený trest je výrazom individuálnej aj generálnej prevencie trestu a povedie obžalovaného k tomu, aby v budúcnosti nepáchal trestnú činnosť a zároveň dostatočne ochráni spoločnosť pred protiprávnym konaním obžalovaného. Na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pretože bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním činu vo výkone trestu odňatia slobody. Súd zároveň zrušil výrok o treste z rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou z 12. 10. 2010, sp. zn. 5T/5/2010, ktorým bol obžalovanému uložený trest pre prečin výtržníctva 6 mesiacov nepodmienečne.

Súd o náhrade škody nerozhodoval, pretože poškodený si náhradu škody v trestnom konaní neuplatňoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na Okresnom súde v Martine do 15 dní od oznámenia rozsudku. Odvolanie má odkladný účinok (§ 306/2).

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307/1a) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2). V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2)
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307/1b) a to len vo svoj prospech (§ 308/2)
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308/2)
- zákonný zástupca obž., opatrovník obž. a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obž. pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obž. i proti jeho vôli (§ 308/2)
- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech a to aj proti jeho vôli (§ 345/1)
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307/1c), a to v neprospech obžalovaného (§ 308/1). Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu (§ 68)
- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci (§ 307/1d), (§ 45/1)

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.